

تاریخ چیزی جز مجموع رفتارهای جوامع بشری و واکنشهای روح جهان و عبارتی، جمع جبری آندو، نیست. انسان در رفتارهای اجتماعی خود وقایعی را، اعم از خیر و شر، بروز میدهد و جهان، که موجودی زنده و درآک است، در برابر آن از خود واکنش نشان میدهد، که فرهنگ قرآنی به آن نام «تقدیر» داده است و از اراده الهی برمیخیزد. پس جمع جبری کردارهای اجتماعات بشر و واکنشهای جهان قانونمند الهی - که گاه به آن **دهر** و **زمانه** میگویند- در طول زمان، همان تاریخ است.

در موضوع وجود شرّ در جوامع بشری نیز گفته شده که شرّ عبارتست از رفتارهایی که از ناحیه بشر سر میزند و بر خلاف ساختار طبیعی او، یعنی قانون طبیعت باشد؛ ساختاری که بر اساس و پایه خیر و پیروی از قوانین خلقت، و قوانین اسلام، بنا شده و نام «**فطرت**» به آن داده‌اند. ولی گاه انسان بسبب داشتن **اختیار**، روش حیوانی را برمیگزیند و بجای رفتار خیرآمیز، رفتار و روشی ضد فطرت و شرارت‌آمیز در پیش میگیرد. تاریخ و جهان گذشته، انباشته از این شرارتهای و جنایات بشر میباشد و در تاریخ معاصر و قرن حاضر نیز فراوان دیده میشوند.

نمونه‌یی از این شرارتهای، کردار نسل فاسد صهیونیستی میباشد که دست او از آستین آمریکا و انگلیس بیرون آمده و جنایات و نسل‌کشی و کشتار مردم بیگناه فلسطین را به

آنجا رسانده که حتی وجدان جامعه جهانی را بیدار کرده است. اما خداوند متعال بر اساس آفرینش حکیمانه خود، روح جهان را آموخته است که چسان در هنگام خود، تقدیر الهی را که میزان و ترازوی عدل در جهان است، بکار بیندازد و جنایتکاران را کیفر دهد. از آن جمله، شکست و خواری نظام صهیونیستی اسرائیل است که مجبور به صلح خفت‌بار در برابر گروه کوچک فلسطینیان غزه شد و از طرفی دیگر، حامی جنایتکار او، یعنی آمریکا را، صحنه بلاهای آسمانی و آتش‌سوزی مهیب و طولانی ساخت که ضعف حکومت پوشالی آنرا نشان دهد. و «باش تا صبح دولت بدمد؛ کاین هنوز از نتایج سحر است»!